

Syd-norddialog

Besökare från Tanzania:

Scenen är konferenssalen i Caux. Den som talar är en afrikansk litiker:

— Vi hade tagit över den politiska makten från de vita. Men de hade fortfarande den ekonomiska makten. När jag var finansminister kom vita män till mig, ibland i hemlighet, ibland öppet. De erbjöd mig stora belopp för vissa kontrakt. En gång erbjöds jag tre milj. dollar för ett kontrakt som var värt 50 milj. Pengarna skulle deponeras på ett konto i utlandet för min räkning. Det var en nästan oemotståndlig frestelse för mig som kommer från en liten fattig afrikansk by. Men om man faller för sådant glömmar man att tjäna sitt folk och ägnar sig i stället åt att tjäna pengar.

Nästa talare är en europeisk diplomat:

— Jag råkar veta att den som erbjöd den där mutan är en mycket känd affärsman från mitt land. På mitt folks vägnar vill jag be den afrikanske ministern om förlåtelse för att något så kunde hända. Jag är djupt gripen av det mod och den ärlighet som afrikanerna här har visat.

Diplomaten tillade att om några få finansministrar kunde föra in denna anda av ärlighet i FN:s och Världsbankens förhandlingar, då skulle ett nytt kapitel börja i de internationella relationerna.

Kanske någon invänder att man inte kan lösa komplicerade ekonomiska problem så enkelt. Men hur vet man det om man aldrig försökt?

B.J.

Behandla Afrika som partner

En delegation från Tanzania deltog i augusti i de internationella konferenserna för moralisk upprustning i Caux och gästade därefter de nordiska länderna på inbjudan av Stiftelsen för Moralisk upprustning.

Initiativtagare till detta europabesök var Tanzanias förre Norden-ambassadör J E F Mhina. I övrigt bestod delegationen av en "regional commissioner" (närmast motsvarande landshövding) Anna Abdallah som också är parlamentsledamot, en präst E E Sendoro som är president för den ev.-lutherska kyrkans östra synod, samt en hotellman Mathew Wandu, personalchef på ett av de ledande hotellen i Dar es Salaam. Besöket genomfördes i samarbete med Swedish Co-operative Centre och med stöd av Svenska Institutet.

I sammandrag återges här ett tal av Anna Abdallah i Caux.

De flesta industriländer som ger afrikanska länder hjälp, knyter hårda villkor till den. Och i en del länder som har accepterat detta slags hjälp finner man, att deras länder och folk faktiskt styrs från huvudstäderna i biståndsgivarländerna. Ibland används detta bistånd till att förstöra prio-

riteringarna hos en del länder i Afrika. Ta mitt land som ett exempel.

När Tanzania blev självständigt förklarade vi krig mot nationens tre dödsfiender: fattigdomen, analfabetismen och sjukdomarna. Vi började med analfabetismen. Vi kom fram till att

Forts. sid. 7

Tanzaniadelegation i Caux. Fr v Mathew Wandu, Anna Abdallah, E E Sendoro.
Foto: Chansina

Caux 1944:

Räddningen

Tomma, ekande salar. Ett sot-svart kök. Ändlösa korridorer med sovrum där varje lås är sönderbrutet, varje badrum täckt med ett tjockt lager av smuts. Ett enormt hotell i behov av upprustning på alla punkter. Ett kallt, ogästvänligt, ja skrämmande skal där minnen från anno dazumal bleknat med färgen på draperierna i balsalen. Och där de mera sentida minnena av flyktingars olyckliga existens satt tydliga spår.

Den lilla gruppen av schweizare som går husesyn i byggnaden en gråkall vårdag 1946 känner sig frusna och ganska missmodiga. Hur skall man våga sig på att ställa allt detta i ordning? Och även om man gör det — kommer någon att vilja komma hit? Tänk om man står där med en omöjlig byggnad och skulder upp över öronen?

En av schweizarna i gruppen, Lucie Perrenoud, har beskrivit hur man beslöt att gå till det lilla stationskaféet och tänka över det hela. Alla satt tysta, man värmdde händerna kring det ångande glaset med te. Efter en lång, lång stund var det som om varje nej förbyttes till ett ja, varje rädsla till ett nytt hopp och en förvissning om att Gud hade en mening med detta stora. Det blev ett beslut i tro, men ett enat beslut att gå vidare. Detta var platsen för de framtida internationella konferenserna för andlig och moralisk upprustning. Nu kunde Schweiz som förskonats från andra världskriget, liksom det första, göra en bestående insats för fred och återuppbyggnad.

Nu har 35 år gått. Varje hörn av Mountain House har blivit upprustat och varje utrymme utnyttjat till full kapacitet. Hur många tusen som strömmat igenom och hur många röster som fyllt de tomma salarna med ljud och med liv vet nog ingen exakt. Men den uppgift den lilla skaran åtog sig en kall vår-

dag 1946 har välsignats och vuxit till något som då var omöjligt att förutse.

Lucie Perrenoud välkomnar varje sommar folk till Mountain House. Hon uppehåller sig gärna i entréhallen, där alla passerar. Hon hjälper varje besökare — även tillfälliga förbipasserande — att få en bild av vad som pågår och vad som utvecklats inom dessa väggar under årens lopp. Hon berättade för oss om ett par ganska ovanliga besökare som kom en julidag i år.

Trädgården i Caux iordningställs sommaren 1946.

— Jag såg en man gå fram och tillbaka utanför Mountain House, berättar Lucie. Han såg skygg och förlägen ut. När jag följde ett par personer ut på trappan närmade han sig diskret. Han undrade om det var möjligt att få se på huset. "Vet ni vad det här är för ett hus?" frågade jag då. — "Nej, men jag bodde här som flykting 1944-45," svarade han. Jag sa att han gärna fick komma in och se sig omkring. "Får jag hämta min fru? Hon väntar på mig vid stationen," sa mannen ivrigt och försvann en stund.

Paret berättade för mig att båda deras familjer hade levat i Siebenbürgen i Ungern, innan de blivit deporterade till dödslägrer Bergen-Belsen 1944. Han

19-årig, just färdig med skolan, hon nyss fyllda tretton år. Bådas familjer var judiska. Ungern hade varit det enda land där judarna inte förföljts före 1944. Därför hade så många som 600 000 sökt sig dit från grannländerna.

En dag i lägrer i Bergen-Belsen kom en order att 1 700 personer skulle stiga på ett tåg och fara därifrån. Under en lång resa var man i fullständig ovisshet om vart det bar hän. Så fick man höra att man kommit till S:t Gallen i Schweiz. Oerhörd lättnad! Långt senare hade man fått reda på att en mycket förmögen jude hade sålt juveler för en oerhörd summa pengar. Med dessa hade han lyckats åstadkomma lösen för fångarna. Han hade också förmått andra judiska familjer i utlandet bidra till lösesumman.

Resan fortsatte från S:t Gallen till Caux. De 1 700 människorna installerades nu som flyktingar i Caux Palace, det nuvarande Mountain House, och i Grand Hotel som då kallades Regina till minne av kejsarinnan Elisabeth av Österrike.

Att gå genom Mountain House med dessa båda var gripande. Många olika förändringar kommenterades, t ex att matsalen varit mycket högre i taket, och givetvis hade det inte funnits någon fresk på väggen.

"Jag anmälde mig som frivillig i köket", berättade mannen, "för jag var alltid hungrig." Nu när vi stod framför de elektriska spisarna och ugnarna beskrev han hur de sex enorma torna sett ut som funnits där. I dem lagades morgonmålet och den som skulle förbereda detta måste vara nere i köket kl 4 och göra upp eld.

"Man var tvungen att utverka passersedel för att lämna Caux. Ibland med, ibland utan, begav vi oss ner till Montreux. Till fots förstas. När jag såg människor på ett kafé där nere sitta och dricka kaffe i små nätta koppar och äta småkakor hade jag bara en önskan: att få dricka fyra liter choklad och äta ett helt kilo bröd alldeles ensam! En dag stod jag i Glion och tittade i bagarens fönster. Han frågade om jag var flykting

Teori blir praktik

"Alla betyder något!" Ungdomskonferens i Caux. Massor av folk. Möten, nord-syddialogen, beslut, samtal till långt in på natten innan lampan släcks, volleyboll, matlagning... Tåget rusar hemåt genom Nord-europa och jag funderar över sommarens erfarenheter. Mitt emot mig sitter Ellen Eckhoff från Oslo och tillsammans har vi lärt oss en hel del om den praktiska sidan av en konferens. Ellen var en av tre ansvariga för ett kökslag och jag var ansvarig för ett serveringslag.

"Man lär känna människor alldeles speciellt när man arbetar tillsammans", säger Ellen. Vilken blandning av människor sen! Våra två arbetslag representerade ett 20-tal länder, fyra raser, ca 15 språk och åldrar från 16 till 70.

När jag hade arbetat ett tag med denna brokiga skara fann jag att det var en till jag lärt känna bättre – mig själv. var så skönt att höra tack och komplimanger efter en måltid och jag sög åt mig allt jag kunde! Men när en av mina lagkamrater dagen efter påpeka-

de att en bänk lämnats utan avtorkning och matresterna inte tagits om hand ordentligt var min ögonblickliga reaktion: "Det är inte mitt fel. Det skulle S. ha gjort." Eftersom komplimangerna var så mycket trevligare att höra gled min ambition omärkligt från att vara omsorg om kamraterna i serveringslaget till att ha tyngdpunkten vid en väl fungerande, högpriesterande serveringsmaskin.

En dag såg det kritiskt ut på en front. Jag for omkring i panik och beordrade omplaceringar vilket endast skapade oreda i gruppen. Det visade sig att de som tagit ansvar för den delen mycket väl visste vad de gjorde och det hela förlöpte väl när jag var ur vägen. Dagen därpå kände jag att jag måste be fyra av mina serveringskamrater om förlåtelse för att jag inte litat på dem och velat ta kontrollen själv. För min del innebar detta att min uppskattning av kamraterna i gruppen växte.

Ellen och jag är överens om att arbetslagen är ovärderliga. "Det teoretiska och praktiska arbetet är lika viktigt. Det säger jag som teoretiker", är Ellens kommentar. Teorierna måste provas. Det är lätt att tala om omsorg och osjälviskhet, men det sätts på prov när arbetet drar ut på tiden och man helst vill gå och göra något annat. Vi fick bestämma oss för att vara de första att komma och inte gå förrän

allt var färdigt. I ett arbetslag märker man snart att alla behövs! Ellen igen: "Det gäller att ha hjärtat i köket – inte bara benen."

Fler teorier kan behöva provas. På mötena talas mycket om den inre rösten och stillhet, som kan ge idéer och vägledning om vi lyssnar. Ellen menar att detta är absolut nödvändigt i köket. Hon var ingen enväldshärskare som självsvåldigt delade ut uppgifterna. I stället möttes alla innan arbetet började och gick igenom vad som skulle göras. Därefter var de stilla för att tänka efter vad var och en skulle vilja göra. I stort sett fungerade detta så att alla uppgifter blev täckta och alla i laget uppmuntrade att ta ansvar själva. "Det krävs att vi alla ger det bästa vi har av kunskap och vilja."

Ett arbetslag betyder inte bara en uppgift som skall utföras. Det kan bli bryggan mellan tankarna och verkligheten. Ellen och jag har framför allt haft roligt i arbetet och Ellens summering av dagarna i Caux kanske ger den bästa bilden av vad man kan lära genom arbetet: "När jag börjar tänka på mig själv och hur jag har det, känner jag mig lätt ensam. Men när jag har andra i tankarna så känner jag mig aldrig ensam, då känner jag mig hemma."

Gunlög Fur
Teckningar: Einar Engebretsen

och han gav mig en hel brödlimpa. Jag åt upp den i skogen mellan Gliion och Caux. Vi plockade också skogshallon när vi kunde, och dem bytte vi mot bröd hos bagaren."

Båda berättade hur kallt det varit i huset, som hållits oeldat eftersom det inte fanns kol. Men framför allt uttryckte de den oerhörda tacksamhet de kän-

de för att ha undkommit koncentrationslägret. Hustrun hade haft båda sina föräldrar med sig och sin yngre bror. De hade alla fått bo i ett rum i Caux. Brodern är numera professor i USA.

1945 blev det möjligt för många judiska flyktingar att emigrera till Israel för att börja ett nytt liv där. Våra två besökare hade inte varit närmare bekanta

med varandra i Caux, men de hade träffats senare och gift sig. Båda hade samma önskan: att de någon gång skulle få komma tillbaka och se Caux. "Nu har vi fostrat våra barn," sade mannen. "Vår son arbetar på den lilla fabrik vi startade i Haifa. Nu ville vi två gärna återse Caux, den plats där Gud grep in i våra liv."

Gerd Jonzon

Hälsokonferens:

"Omsorg som en positiv kraft", var ett tema inom hälso- och sjukvårdskonferensen som hölls i Caux den 5-9 augusti i år. "Människosynen i vården", lydde ett annat tema. Frågan "Vem är handikappad?" belystes genom inlägg av yrkesfolk inom sjukvården men också av patienter.

Dr Paul Campbell var i yngre år invärtesläkare vid Henry Ford-sjukhuset i Detroit. Senare blev han läkare åt Frank Buchman, speciellt sedan denne drabbats av ett slaganfall. Frank Buchman, född i Pennsylvania, USA, 1878, blev initiativtagare till Moralisk upp- rustning.

Professor Penny Proffit, franciskanernunna från USA är knuten som omvårdnadsforskare till *The Catholic University of America* i Washington och som gäst- professor till det katolska

Deltagare från Sverige i hälsovårdskonferensen, Caux. Fr v Elisabeth Hamrin, omvårdnadsforskare, Uppsala, Harry Ferngren, läkare inom omsorgsvården, Stockholm, Mehare Gebre-Medhin, docent i pediatrik, Uppsala.

universitetet i Leuven, Belgien. Hennes inlägg vid konferensen kallades för: "Omsorg som ett alternativ till hopplöshet

i vår värld. Hur vi kan 'hitta hem'."

Dr Campbells och professor Proffits föredrag återges i utdrag.

Varför inte börja leva?

Det är tjugo år sedan Frank Buchman dog i Freudstadt i Tyskland. Han var 83 år. När han var 64 drabbades han av en hjärnblödning. Efter den kunde han inte röra höger arm och höger ben som förr. Man kunde säga att han blev handikappad. Dessförinnan hade han varit en otroligt aktiv man. Vi kunde vara tillsammans i en skara människor – och plötsligt var han någon annanstans. Han rörde sig som kvicksilver. Han reste över hela världen och tog hand om sina vänner – och deras vänner.

Så tvingades han att bli omhändertagen av sådana som mig. En ganska kort tid efter slaganfallet gjorde vi ett besök hos en äldre dam, en gammal god vän till honom i New England. Hon hade naturligtvis inte sett honom sedan han drabbats av sjukdomen. När vi kom till hennes hus, stod hon högst uppe på trappan, kanske tjugo trappsteg från där vi stannade med bilen. Jag hjälpte Frank stiga ur. Han kunde inte gå utan hjälp. Kvinnan stod där uppe, handfallen, och sa: "Frank, du är ju handikappad!" Med en otrolig övertygelse svarade Frank: "Jag är *inte* handikappad!" Han skakade av sig min hjälpande hand och för egen maskin klättrade han uppför de tjugo trappstegen.

Ibland tycker vi att åldrande är ett handikapp. Vid 64 år är det många som tänker på att gå i pension. Buchman såg inte fram emot pensionering – han såg fram emot Guds under. Under de nitton år som låg mellan hans sjukdom och hans död växte arbetet som han ägnade sig åt och

var förpliktad till på ett sätt som översteg allt vad man tidigare kunnat tro.

En gång satt Frank Buchman vid en middagsbjudning i Edinburgh. Hans bordsdam som varit verksam i många organisationer för välgörenhet succade: "Doktor Buchman, nu bereder jag mig på att dö!" – "Varför inte börja leva?" frågade Frank Buchman. Hon tog hans fråga på allvar. Hon var den som öppnade vägen till Genève och Nationernas Förbund; dit Buchman och hans lag kom mellan första och andra världskriget.

Jag var hos honom många gånger när han hade svåra smärtor. Men jag märkte aldrig någonsin att han tog smärtan som något som hindrade verk – den var en del av Guds plan med hans liv.

Tack vare alla sina resor till många olika länder lärde han känna folk mycket väl. Han brydde sig tillräckligt mycket om dem för att lära känna deras länder, deras kultur och den bakgrund de vuxit upp med. Han var starkt medveten om att vår civilisation höll på att förstöras av vår egen materialism. Han levde ett svar till det problemet. I sitt liv och sitt arbete satte han alltid människor framför materiella ting, framför pengar, framgång och "den goda saken". Han behandlade aldrig moralisk upp- rustning som en god sak som skulle främjas. Jag har ibland iakttagit hur människor som gör "den goda saken" till sitt liv kan bli okänsliga för människor de har mitt framför ögonen. Frank Buchman gjorde sig aldrig skyldig till sådant. ►

Den viktiga omsorgen

"Omvårdnad och omsorg är bland de mest väsentliga och nödvändiga ingredienserna i människors hälsa och välbefinnande, för utveckling av medmänsklighet, ja för överlevnad", framhöll professor Proffit.

Jag säger överlevnad, för jag har arbetat omkring femton år med sådant som kan göras för att förhindra självmord, för att förebygga kriser och för att hjälpa dem som lever kvar när en person har begått självmord. Det verkar som om just omsorgsaspekten har betraktats som självklar tills helt nyligen. Det ligger en viss ironi i det faktum att många yrkesmän- niskor nu talar om denna aspekt utan att lyckas definiera vad den egentligen består i.

Att hjälpa en patient att finna en mening med sin tillvaro, ja t o m i sitt lidande, kan vara en viktig aspekt. Den innebär en oerhört stor utmaning för oss själva inom sjukvården. I den forskning jag sysslar med finner jag en stor mängd opublicerat material som handlar om att omvårdnad inte bara bör vara en attityd – den är också menad att omfatta känslighet, omtanke och respekt på ett aktivt sätt.

Det engelska begreppet "care" härleds från ett gotiskt ord som betyder "sörja, vara förtvivlad". Vi inom sjukvården har lätt för att se "care" som en attityd av den starkare mot den svagare, av den makthavande mot den maktlöse, av den som har mot den som ingenting har. Och uppriktigt sagt finner vi det rätt så obekvämt att inviteras att ta del i någons smärta, innan vi gör något åt den. Vi vill se läkedom och förändring, men det kräver mycket av oss att ge verklig omsorg, för det betyder alltid att bära någon del av smärtan hos andra. Solidaritet med lidande kan betyda en erfarenhet av nedbrytning eller kanske sjukdom. Men å andra sidan blir vi tvungna att medge att läkedom utan om-

► människa han hade att göra med upptog honom mer än allt annat. Detta var hörnstenen i hans tänkande och livsåskådning.

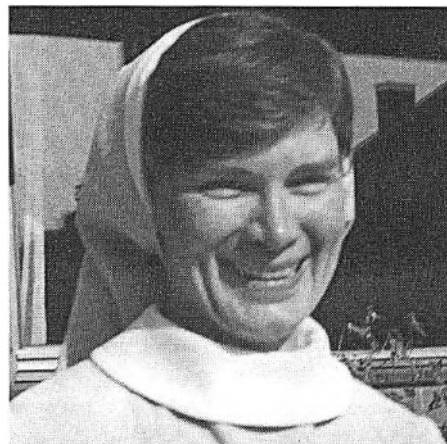
Ingen människa som jag lärt känna, kanske ingen annan i vår tid, har jag sett så fullständigt acceptera Guds ledning som riktlinje och mening i livet. Frank Buchman fattade inte sina beslut efter vad han kände själv utan efter vad han kände att Gud ville. Det han lärde oss var att den som uppriktigt vill göra Guds vilja alltid kan få veta vad den är. Men först måste man vara villig – viljan kommer först, vetskapen om vad man skall göra kommer sedan.

Frank Buchmans sista ord var: "Varför skulle inte världen styras av människor som är ledda av Gud?" Den målsättningen hade varit hans under många år, och därför kunde han se tillbaka, trots sjukdom, trots motstånd han mött, och säga: "Jag har blivit ledd på ett underbart sätt."

sorg (cure without care) är lika nedsättande för människans värdighet som en gåva given med ett kallt hjärta!

När vi ger omsorg åt andra får vi något tillbaka, vi känner det som om vi själva får del av omsorgen. Den rätta sortens omsorg skapar hemkänsla och trygghet, en känsla av tillhörighet och att man slipper driva omkring utan fäste i tillvaron. Ni vet alla hur det känns att vara hemma, att trivas. Man kan sparka av sig skorna, dra upp fötterna framför brasan och ha det varmt och gott.

Vissa ord är statiska, för det handlar enbart om att beskriva ett föremål. Andra ord är alltid växande. Ett sådant ord är kärlek. Vi förstår mer och mer av ordet när vi utvecklas, när vi växer själva och lär oss att älska människor. Likadant är det med begreppet omsorg. Det växer.

Penny Proffit

Och det finns inga genvägar till att lära sig förstå vad det innebär. Att uppleva omsorg och att ge omsorg utvecklar vår förmåga att uttrycka en dimension av oss själva som finns någonstans på djupet.

På frågan om människor som själva är aktiva inom sjukvården och i socialt arbete är i behov av någon sorts omsorg, svarade Penny Proffit:

– Jag har märkt att just de som alltid förväntas ge omsorg och ta hand om andra människor kan bli "utbrända". Den energi de ger ut för att tänka på andra måste förnyas. Ofta är det våra bästa medarbetare som blir "utbrända". De lojala, de hängivna och förpliktade. Många kan råka in i problem som man alls inte skulle vänta sig. Alkohol, knark, mycket annat. Självt tror jag på sambandet mellan den fysiska och den själsliga hälsan. Jag är ansvarig för att se till att mina egna krafter inte ebbar ut. Även jag som är nunna kan bli trött, psykiskt och känslomässigt slut. Gud hjälper mig, men det hänger på mig själv också! Jag joggar faktiskt fem kilometer om dagen. Och jag tror att ett sinne för humor hjälper många gånger. Man måste kunna skratta åt sig själv ibland!

Ur stillheten kommer förändring:

För mig personligen ...

Min man kom hem strålande lycklig från ett "house-party", som Oxfordrörelsens samlingar kallades på den tiden, det var 1934, och försökte delge mig vad han funnit. Jag hade alltid trott på Gud och bett till honom. Och nu kom min man och talade om att om man satt stilla och lyssnade och skrev ned sina tankar, skulle man få uppleva Guds ledning i sitt liv och underbara saker skulle hända om man bara lydde den inre röst.

Jag var motspänstig. Det sätt att be till Gud som jag alltid tillämpat räckte för mig. Men när min man enträget bad mig, tyckte jag att det ändå kunde vara värt ett försök.

Jag satte mig alltså med papper och penna och tänkte ingenting. Då kom det helt tydligt inom mig: Habackuk 2:2-3. Att Habackuk var en bok i Gamla testamentet det visste jag, men vad där stod hade jag ingen aning om.

När vi letat rätt på bibelstället läste vi med förvåning:

"Skriv upp din syn, och uppteckna den på skrivtavlor, med tydlig skrift, så att den lätt kan läsas. Ty ännu måste synen vänta på sin tid, men den längtar efter fullbordan och skall icke slå fel. Om den dröjer, så förbida den, ty den kommer förvisso, den skall ej utebliva."

Sedan den dagen för 45 år sedan har jag praktiserat att skriva ner tankar jag får i min stilla stund. Jag har börjat ana vad den syn som Habackuk talar om är: en vision för världen.

Jag är inte en utåtriktad människa av naturen. När jag gifte mig var mitt ideal att skapa en lycklig familj som levde i en idyll bakom stängda dörrar. De fick bara öppnas för andra när fasaden var välputsad, så att man kunde se vilken fin och lycklig familj vi var. "Mitt hem är min borg", var ett uttryck jag älskade.

Men jag fick uppleva hur Gud kan ändra en människas natur.

Den stilla röst talade till mig om att mitt hem är inte mitt hem utan Guds. Jag fick helt tänka om och öppna mina dörrar på vid gavel.

Min man och jag hade ärvt lite pengar. Nu talade den inre röst om att allt vi äger är Guds, vi är bara förvaltare.

Mitt svåraste prov på om jag verkligen litade på att Gud aldrig gör några misstag, kom när min man hastigt gick bort. Nu upplevde jag hur mycket jag litat på att Elofs ledning var den rätta och bara följt med, när han sett visionen av vad Gud ville med vårt liv. Första tiden efter min mans död var jag helt förlamad och ville dra mig undan i en vrå och stänga mig inne från allt som verkade stort och farligt. Min äldsta

dotter, som nu blev mitt andliga stöd, hjälpte mig mycket att komma ur den isolering jag hamnat i. Men så rycktes också det stödet hastigt bort från mig.

Nu stod jag där ensam utan någon att stötta mig vid. Vem skulle nu hjälpa mig att se den "himmelska synen"? Nu hade jag bara Gud. Jag fick uppleva att jag behöver inte ha några mänskliga stöd. Gud kan ge mig tro på att han kan använda mig just så hjälplös och svag jag är.

Jag fick börja om från början och se att jag, oberoende av alla andra, är kallad att se den himmelska synen av Gudsrikets seger i världen och att han höver just mig för att förverkliga den, just där jag står.

Nu har min huvudsakliga uppgift blivit att hjälpa andra ensamma kvinnor att se att ingen behöver känna sig överflödig och övergiven utan Gud behöver var och en i sin tjänst.

Eva Frändberg

Moder Teresa om fred:

Vi måste först kunna lyssna

Moder Teresa från Calcutta besökte England i juli. Hon talade vid ett fredsmöte där man för första gången tillsammans läste en fredsbön som godkänts av representanter för många olika kyrkor och religioner. "För att be för fred måste man först kunna lyssna", sade Moder Teresa. "Vi måste våga lyssna till Guds ord och vi måste ta tid för att göra det. Så länge vi inte kan höra Guds röst när han talar i hjärtats stillhet, kan vi inte bedja eller uttrycka vår kärlek i handling."

Moder Teresa beskrev aborterna som "den största fredsförstörelsen i dagens värld. På samma sätt som kärleken börjar i hemmet, så börjar förstörelsen av freden och kärleken i hemmet."

"Kristus har sagt oss att vi behöver ett rent hjärta, ett hjärta fullt av kärlek, för att kunna se Guds ansikte. Hjärtat kan bara fyllas av kärlek om det är fullständigt rent

och fritt... Är mitt hjärta så rent att jag kan se min broders eller systers lidande, att jag kan se Guds ansikte i en döende spetälsk? Ett rent hjärta vågar älska."

"Många är hungriga efter kärlek, nakna i brist på mänsklig värdighet. Den största orättvisan mot de fattiga i vårt är att vi glömt att behandla dem som människor."

Vid en presskonferens svarade Moder Teresa på frågor om hur man skall få fred i Nordirland och hur man skall få slut på raskravallerna i städerna i England:

"Det är inte religionen som är orsaken till oroligheterna i Nordirland. Det är inte fel på min religion, det är fel på mig. Vi måste förstå att vi alla är bröder och systrar, skapade av Gud. Börja med din granne, vare sig han är svart eller vit."

New World News 18 juli 1981

Behandla Afrika ...

Forts. fr. sid. 1

om den skall utplånas, måste vi ge utbildning till barnen så att de inte föds till analfabeter och växer upp som sådana. Därför beslöt vi att inrätta grundskolor för alla pojkar och flickor och vuxenutbildning för de äldre.

När vi blev oavhängiga vad dödligheten hos barn under fem år 65 av 1000 födda (65 promille). Nu har den reducerats till 25 promille.

Men på våra ekonomiska problem har man tillrätt oss att ner utgifterna för utbildning och hälso- och sjukvård, t ex rent vatten till byarna. Man har också rätt oss devalvera. Men vi ifrågasätter riktigheten i dessa råd, därför att en nation måste prioritera utbildningen. Och det är välutbildade personer som råder oss att inte utbilda tanzanierna under nuvarande ekonomiska kris, medan de själva använder sina kunskaper till att tillverka dödsbringande vapen som kan utplåna hela mänskligheten.

PRIS-SPIRAL

Afrika producerar råmaterial till Europas industrier. 1966 kunde vi importera en traktor om vi sålde 4 ton sisal. Tio år senare kostade samma traktor 26 ton sisal och idag 46 ton sisal. Som orsak anges att oljepriserna i

industriländerna gått upp. Men oljeprishöjningarna drabbar alla de afrikanska länderna lika mycket.

Jag vill vädja till våra vänner i industriländerna att behandla Afrika som en partner och att hjälpa oss att lösa våra problem. Annars kommer vi alltid att ha massor av arbetare och bönder utan någon lön för sin svett och möda.

ERA STREJKER SKADAR OSS

Ibland värker det till i hjärtat när jag hör att ni har strejker i industriländerna: strejker för högre löner, bättre anställningsförhållanden och mera förmåner. Sådana strejker leder till att länderna i Afrika lider ännu mer. Ibland medför de förseningar och avbrott i vår export till er och ibland sänker ni priserna på våra varor för att kompensera förlusterna under strejkerna.

Men hur dystert allt detta än kan låta är vi glada över att de flesta länder nu förstår vårt problem. Vi inbjuder alla som är villiga att hjälpa oss utveckla en småskalig teknologi, enkla maskiner som kan betjänas av många, för att övervinna våra nuvarande problem.

Ärlighetens år:

England har ett program på Southern Television som sänds till hela landet på söndagarna. Det är ett program där någon intervjuas och berättar fritt ur hjärtat inför en studiapublik.

En söndag var gästen en tidigare BBC-anställd kommentator i ekonomiska frågor, Graham Turner. Han fick studiapubliken att vråla av skratt när han berättade hur han lurat staten genom att deklarerera fel och att han för BBC uppgett tusen pund för mycket i sina utgifter "å tjänstens vägnar".

Turner var inbjuden som representant för "den anglikanska kyrkan och moralisk upprustning". Han förvånade sin publik ytterligare med att tala om hur han ställt dessa saker till rätta och betalat vad han var skyldig. Och så fortsatte han med att säga hur han och hans fru hade levat i ett "sånt där respektabelt äktenskap som folk i allmänhet gör".

— Men på baksidan av fasaden var jag en gammaldags diktor, fortsatte Turner. Jag satt mycket hemma och skrev och jag betraktade mina barn som en sorts bråkiga möbler. Jag visste att om jag ville ha ett riktigt äktenskap utan skuggor, då måste jag bli ärlig, helt och hållet.

— Det är inte fråga om att bli lite bättre, fortsatte Graham Turner och beskrev hur han fått avslöja många saker som han hade undvikit att tala om för sin fru.

— Det väsentliga är att låta Gud visa vad som är de djupaste motiven i ditt liv: ärelystnad, pengar, mat och sex. Och låt så Gud göra något med alltihop!

— Det krävs mod för att vara så där ärlig, kommenterade programledaren, en anglikansk präst. Men den sortens ärlighet är vår enda väg till förlåtelse.

Nästa nummer

av *Ny Värld* beräknas utkomma i början av november.

Vi tackar för bidrag som inkommit till nummer 4 och välkomnar bidrag från läsare också i fortsättningen.

Vi behöver ha materialet till nummer 5 senast den 8 oktober.

Red.

GLADA FAMILJER, klassisk barnbok, utkommer i oktober i ny svensk upplaga. Pris 20 kronor. Beställes hos Idé och Kultur, Sveavägen 34, 111 34 Stockholm.

Stort budskap i litet format

De stora teaterscenerna med påkostad utrustning behöver kompletteras med en enklare kammar-teater. En teater som kan uppföras ungefär var som helst i ett rymligt vardagsrum. På så sätt når teatern ut till dem som sällan går till en stor föreställning. Budskapet blir intimare och mer närgånget och kan kanske tränga djupare in.

Denna tanke låg bakom en modern uppsättning av Peter Howards *Stegen* i Caux denna sommar. Spelet framfördes av en engelsk grupp i regi av Ann Buckles, amerikansk skådespelare och journalist. Skådespelet uppfördes i mitten av den vanliga möteshallen med publiken sittande runt omkring. Härigenom uppnåddes att var och en i publiken kände sig mer som deltagare än åskådare till det som utspelades på golvet.

Dramat handlar om mannen som är i färd med att nå toppen av karriärens stege och hans konfrontation med mannen som bär ett kors. I denna moderna uppsättning kommer vår hjälte in i form av en joggare som varken

Ann Buckles

hör eller ser vad som försiggår omkring honom. Han är så upptagen av sin jogging och han får en smått komisk och samtidigt aktuell framtoning. Den vanlige "mannen på gatan" som inte vill anstränga sig i onödan går omkring med stereolurar, helt uppfylld av sin musik. Entrén ackompanjeras av ett effektivt saxofonsolo.

Mitt på golvet – i centrum av händelserna – befinner sig hela tiden mannen med korset. Han

Utgivarkorsband

ser och följer allt som händer människorna omkring honom. Men de lägger inte märke till honom annat än vid enstaka korta tillfällen. I övrigt tycks de nonchalera hans närvaro. Publiken kan inte undgå att hela tiden vara medveten om att han befinner sig i mitten av det som sker.

Ann Buckles som under senare år sysslat med show, modevisningar, journalistik m m säger i en intervju: "Nu är min enda prioritet att vara helt förpliktad till Gud. Allt annat i mitt liv har bara varit tillfälligt. Att leva för egen framgång och tillfredsställelse är kortsiktigt och leder ingen vart. När det bara handlar om mig själv är det inte tillräckligt. Utan ett större mål är det någonting som går snett."

Gunhild Robach

Finländskt bildspel

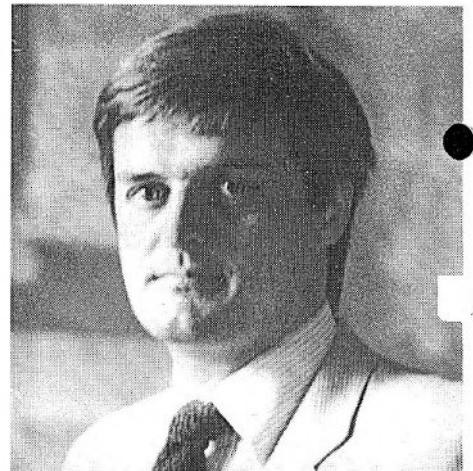
Ett bildspel från Finland fick sin internationella premiär i Caux den 12 augusti 1981. Under flera år har fotografen Matias Uusikylä arbetat med diabler av sin morfars, Lennart Segerstråles, konst. Han har sammanfogat dem med Sibelius' musik och Segerstråles egna ord till en konstnärlig helhet.

Musik ur Sibelius' första symfoni klingar samman med synintrycken från Segerstråles tidiga naturmåleri: stämningar och iakttagelser från storskogen eller havsbandet. De s k Finlandiafreskerna i Finlands bank i Helsingfors, "Finland vaknar" och "Finland bygger" vävdades samman med Sibelius' Finlandia.

Inom ramen för bildspelet presenteras tre generationer av konstnärer inom familjen. Lennarts mor, Hanna Frosterus-Segerstråle, var författare och målarinna och dessutom mor till åtta barn. Lennart och Miu Segerstråles son Ulf var en lovande ung konstnär som miste livet under kriget 1944.

Lennart Segerstråle ansåg att konsten aldrig skulle kunna vara neutral i kampen mellan ont och gott. Den måste vara "farlig för det onda", en övertygelse som särskilt kom till uttryck i konstnärens senare produktion.

Bildspelet presenterades för första gången med en engelsk

Matias Uusikylä

kommentar, intalad av skådespelaren Philip Tyndale-Biscoe. Den engelska kommentaren simultantolkades till ett flertal språk.